

Toelichting beheersingsniveaus (taxonomie) eindtermen IPMA Levels D en C

De vragen in de examens worden op verschillende beheersingsniveaus gesteld. Het maakt namelijk verschil of je iets alleen maar uit je hoofd moet leren of dat je het ook moet snappen. Of je alleen moet weten hoe iets moet of dat je laat zien dat je het kunt toepassen.

De diverse beheersingsniveaus worden aangeduid met de letters F, B, R (Ra en Rr en Rp) en P. Ze worden hieronder uitgelegd. Deze niveaus zijn gebaseerd op de taxonomie van 'Romiszowski'. Het niveau dat gevraagd wordt in het examen is bepaald door het eindtermendocument. Dit document geeft het maximaal te vragen niveau per eindterm aan.

Voorbeeld:

Als in het eindtermendocument R staat, mag dus ook een vraag op F of B niveau gesteld worden.

In het algemeen zullen in het theorie-examen IPMA Level D nog meer feiten en begripsmatige vragen gesteld worden. Bij IPMA Level C wordt meer op toepassingsniveau gevraagd.

Uitleg van de verschillende beheersingsniveaus

F: dit is een vraag op het 'niveau van feitenkennis'.
De antwoorden op deze vragen zijn over het algemeen terug te vinden in het behandelde lesmateriaal.

Voorbeelden:

- *Wat is de definitie van 'span of control'?*
- *Noem drie kenmerken van een project.*

B: Staat voor 'begripsmatig niveau'.

Hier moet de kandidaat de eindterm 'snappen', verbanden kunnen leggen en overeenkomsten of verschillen benoemen.

Onder begripsmatig niveau valt verder:

- het kunnen omschrijven van een bepaald begrip in eigen bewoordingen;
- een causaal verband kunnen beschrijven;
- regels of wetmatigheden kunnen benoemen;
- de essentie van iets kunnen duiden en
- een begrip herkennen in een bepaalde situatie.

Werkwoorden die een begripsmatige vraag aankondigen zijn:

- vergelijken;
- verklaren;
- interpreteren;
- combineren;
- uitleggen en
- een voorbeeld geven van.

Voorbeelden:

- *Bepaal in de gegeven situatie wat de projectaanpak, het projectdoel en het projectresultaat zijn.*
- *Leg het verschil uit tussen een lijnmanager en een projectmanager.*

R: Beheersingsniveau R staat voor 'reproductieve vaardigheden'.
Een kandidaat moet iets kunnen:

- tonen;
- construeren;
- demonstreren of
- toepassen met behulp van een standaardprocedure.

De theorie moet hier in een situatie toegepast worden, vandaar dat dit niveau ook wel als 'toepassingsniveau' wordt omschreven.

Bij niveau R wordt onderscheid gemaakt tussen Ra en Rr en Rp:

Ra: **Analyseren** Hier moet de kandidaat veelal een situatie analyseren en een juiste actie in die situatie aangeven of het effect van zijn handelen aangeven.

Voorbeeld:

Welke stijl van leidinggeven kan de projectmanager het beste toepassen in een deze situatie?

Rr: **Rekenopgaven.** Het gaat hier om een standaardprocedure uitvoeren.

De gegevens zijn ondubbelzinnig en de te gebruiken procedure is geoefend. De opgave lijkt heel veel op de oefenopgaven uit de lesstof. Onderwerpen met rekenopgaven kunnen zijn:

- NCW;
- Earned Value;
- Balans- en Winst-/Verliesrekeningen en
- Beslisbomen.

Voorbeeld:

Bereken de netto contante waarde in een gegeven situatie..Geef uw berekening.

Rp: **Planning- en structureringsvragen.** Hier wordt de kandidaat gevraagd planningsinstrumenten toe te passen op een eenvoudige situatie of een projectstructuur in beeld te brengen. De kandidaat moet dus met plannings- en beheersingsinstrumenten om kunnen gaan. Onderwerpen in planningsvragen kunnen zijn:

- PBS;
- WBS;
- OBS;
- Gantt Chart;
- netwerkplanning;
- slip chart of
- resourcing.

Voorbeeld:

Stel een 'Gantt Chart' op voor de volgende activiteiten.

P: 'Productieve vaardigheid' vraagt van de kandidaat om zijn kennis toe te passen in een nieuwe situatie, zodat niet zomaar een standaardprocedure kan worden toegepast.

De kandidaat moet hier creatiever zijn:

- ontwerpen;
- beoordelen;
- beargumenteren of
- oplossingen bieden.

Voorbeelden:

- *Analyseer of in de gegeven situatie de projectaanpak, het projectdoel en het projectresultaat in lijn liggen met elkaar. Doe indien nodig voorstellen tot verbetering.*
- *Beoordeel de discussie tussen de projectmanager en zijn opdrachtgever. Bepaal daarin wat er fout gaat in de vraagstelling en omschrijf twee suggesties om de vragen beter te formuleren, waardoor het resultaat kan worden behaald.*

Meer voorbeelden van vragen per beheersingsniveau

Hieronder staan meer voorbeelden van vragen per beheersingsniveau. Nu over hetzelfde onderwerp in oplopend beheersingsniveau. Zo wordt inzichtelijk hoe een competentie wordt uitgewerkt in vragen van verschillende beheersingsniveaus.

1.13 Kosten en financiën

- F: Beschrijf de begrippen 'NCW' en 'terugverdiensijd'.
- B: Noem drie verschillen tussen Prince2 en Projectmatig creëren wat betreft het behandelen van budgetoverschrijdingen.
- Rr: Bereken de 'NCW' op basis van een gegeven netto kasstroom.
- P: Adviseer het management op basis van de gegeven netto kasstromen van twee projecten of het verstandig is in deze projecten te investeren. Als er sprake is van een positief advies, welk project heeft hierbij de voorkeur? Motiveer uw antwoord

1.18 Communicatie

- B: Noem de kenmerken van een open en een gesloten vraag en geef van beide een voorbeeld.
- Ra: Classificeer de vragen (open, gesloten, retorische, suggestieve vragen) in deze discussie.
- P: Beoordeel de discussie. Bepaal daarin wat er fout gaat in de vraagstelling en noem twee suggesties voor een betere formulering van de vraagstelling.

1.03 Eisen & doelen

- F: Wat betekenen de begrippen 'projectaanpak', 'projectdoel' en 'projectresultaat'?
- B: Benoem in deze casus de projectaanpak, het projectdoel en het projectresultaat.
- Rp: Maak een 'WBS' voor de te behalen resultaten uit een gegeven casus.
- P: Analyseer of in deze situatie de projectaanpak, het projectdoel en het projectresultaat in lijn liggen met elkaar. Doe indien nodig voorstellen tot verbetering.